06 listopada 2020

INTERPRETACJA WYNIKÓW BADAŃ ISTOTNYCH DLA PIELĘGNACJI CHORYCH W STARSZYM WIEKU

Należy zdawać sobie sprawę, że interpretacja niektórych wyników badań czy parametrów może być nieco inna u osób starszych. Interpretacja wyników badań jest wyzwaniem dla zespołu terapeutycznego oraz opiekunów formalnych i nieformalnych/rodzinnych.

Wartości referencyjne oznaczeń biochemicznych nie powinny ulegać zmianie z wiekiem. Dla przykładu, jeśli osoba 80-letnia ma niskie stężenie hemoglobiny, lub ciśnienie tętnicze krwi 170/100, to nie można tego tłumaczyć wiekiem. Stan ten, jak każda niedokrwistość czy nadciśnienie tętnicze u młodszej osoby wymaga diagnostyki i leczenia, Należy pamiętać, że wiele leków może mieć wpływ na wyniki badań laboratoryjnych. W celu zminimalizowania wpływu diety i leków na wyniki badań biochemicznych, pacjent powinien spożyć posiłek w dniu poprzedzającym badanie około godziny 18:00 (zalecany okres bez jedzenia przed pobraniem krwi wynosi 12-16 godzin) i jeśli to możliwe nie powinien brać leków (należy to uzgodnić z lekarzem lub pielęgniarką).

Należy pamiętać, że interpretacja oznaczeń niektórych parametrów może być nieco inna u osób starszych. Dla przykładu:

- może nie być leukocytozy czy gorączki, pomimo istnienia stanu zapalnego; dobrym wskaźnikiem stanu zapalnego jest stężenie w surowicy białka C-reaktywnego (CRP),
- stężenie cholesterolu – po 85. roku życia, badanie mało znamienne klinicznie,
- w badaniu moczu niewielka bezobjawowa leukocyturia (od 5 do 10 leukocytów w polu widzenia), podobnie jak izolowany bezobjawowy bakteriomocz nie są wskazaniami do leczenia,
- niewielkie podwyższenie OB (do 38 w pierwszej godzinie) stabilne w dłuższym okresie czasu, bez dolegliwości i objawów chorobowych nie wymaga wdrożenia intensywnych procedur diagnostycznych,
- stężenie kreatyniny może być w zakresie wartości referencyjnych – ze względu na zmniejszone wytwarzanie kreatyniny w starości (wynikające z niższej masy mięśni – sarkopenii); pomimo gorszej czynności nerek jej stężenie może nie ulec zmianie; w ocenie czynności nerek zalecane jest wyliczanie klirensu kreatyniny.

Szczególnego znaczenia nabierają:

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Fundusze Europejskie dla Małopolski | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | MAŁOPOLSKA

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT

- ocena stężenia glukozy o godzinie 3:00 w nocy u osób leczonych doustnymi lekami przeciwcukrzycowymi i/lub insuliną, ze względu na zagrożenie nocną hipoglikemią (niedocukrzeniem); badanie zalecane do wykonania raz na kilka tygodni, poziom glukozy powinien być powyżej 5 mmol/l (90 mg/dl),
- dwupunktowy test tolerancji glukozy (glikemia na czczo i 2 godziny po doustnym obciążeniu 75 g glukozy; oznaczenie tylko glikemii na czczo nie ujawnia cukrzycy nawet u połowy osób starszych.

Poziom glukozy na czczo: prawidłowy 70 do 99 mg/dl (3.9 do 5.5 mmol/l); nieprawidłowy (stan przedcukrzycowy) 100 do 126 mg/dl (5.6 do 6.9 mmol/l); cukrzyca – w co najmniej w dwóch pomiarach co najmniej 126 mg/dl (7.0 mmol/l).

Wytyczne Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego z 2019 roku do tyczące kryteriów wyrównania gospodarki węglowodanowej w cukrzycy podają wartości, do których powinny dążyć osoby z:

a) cukrzycą typu 1: HbA1c ≤6.5%; w samokontroli z krwi włośniczkowej na czczo i przed posiłkami 80-110 mg/dl (4.4 do 6.1 mmol/l); 2 godz. po posiłku <140 mg/dl (7,8 mmol/l), b) cukrzycą typu 2: HbA1c ≤7%; w samokontroli z krwi włośniczkowej na czczo i przed posiłkami 80-110 mg/dl (4.4 do 6.1 mmol/l); 2 godz. po posiłku <160 mg/dl (8,9 mmol/l).

Rutynowe badania profilaktyczne, które powinny być wykonywane u osób starszych nie rzadziej niż na rok:

- OB, morfologia krwi obwodowej,
- stężenie CRP w surowicy,
- ocena glikemii (poposiłkowej u osób zgłaszających się na wizytę po raz pierwszy),
- stężenie TSH,
- stężenie kreatyniny i elektrolitów w surowicy,
- analiza moczu.

Dodatkowo każdorazowo w razie pogorszenia stanu zdrowia:

- ocena stężenia albuminy i cholesterolu w przypadku podejrzenia niedożywienia (oba parametry spadają przy wzroście CRP),
- ocena HbA1c u osób z cukrzycą leczonych dietetycznie i farmakologicznie.

Źródło:

Wieczorowska-Tobis K., Talarska D. (red.): *Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Fundusze Europejskie dla Małopolski | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | MAŁOPOLSKA

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT

Zalecenia kliniczne dotyczące postępowania u chorych na cukrzycę 2019. Stanowisko Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego. https://cukrzyca.info.pl/content/download/17716.

Źródło zdjęcia: *https://www.canva.com/photos/*

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT